

Poštnina plačana v gotovini.

ŠTEV. 3, 4.

MARC - APRIL 1929.

LETO X.

Franjo Neubauer:

Materina ljubezen.

Kakor govoril
glas bi z višav,
kliče me, mati,
tvoja ljubav.
Sladko udano
mêni se z mano.

Vso mi obeta
radost srca,
ves obljubuje
slaj mi sveta.
Tiho te duša,
mati poslušā.

Tvoja obljuba
nikdar ni laž,
radost in srečo
ti le mi daš.
Svet je ne daje,
svet ne pozna je.

Daje, ne jemlje
tvoje srce,
daje veselje,
nosi gorje.
Vedno je zlato
Vedno bogato.

Franjo Neubauer:

Moj vrtec.

Moj srček je vrt
le mami odprt
in ona zasaja
v srce mi cvetlic,
da polno jih vstaja
iz mehkih gredic.

Kako jih goji
in sanje skrbi!
zaliva in pleje
moj vrtec srca,
le ona umeje
ga sama pozna.

Dviguje se cvet
od mame ogret
in popje odpira
in poln je vonjav;
vesel se ozira
Gospod nanj z višav.

P. Krizostom:

Mamičin najlepši dan.

(Prizorček z rajanjem.)

Anica:

Štiri dni že razmišljam
kaj naj mamici bi dala
za najlepši dan,
s čim naj bi ji pokazala,
da v resnici rada jo imam.

Boža

(prihiti z velikanskim šopom rož):

Glej šop cvetja sem kupila;
mamica ga bo vesela.

Trikrat bom jo poljubila
in ji pesmico zapela:

»Mamica, ti si lučka moja,
angel sredi temnih cest,
vedno dobra, vedno blaga,
zvesta kot nihče ni zvest.«

Ciril

(prinese ogromno pismo):

Pisemce sem ji napisal.
Le poglejta! Le poglejta!
Zgoraj zvezdo sem narisal,
spodaj pa sem razodel:

»Zvezdica si, mamica,
vedno rad te bom imel.«

Boža:

Velik si umetnik ti, zares!

Anica:

Zvezda taka je, kot iz nebes.

Magda

(prihiti z ogromno košaro na glavi):

Celo noč sem pekla
povitice medene
in preslice cukrene.
Celo noč sem pekla
kolač za mamico.

(Odkrije košaro in kaže.)

Ciril:

Glejte pridno deklico!

Anica:

Majhna še tako,
a peči zna lepo.

Peter

(prisopiha s kletko, v kateri je srebrna
ptica):

Tam za deveto goro,
tam za deveto vodo,
kjer rože zlate cveto —
dobil sem ptičko srebrno
na glavi nosi kapico črno.
V kletki bo sedela
in mami v kratek čas bo pela.

Magda:

Zares je lepa živalica.

Peter:

Kako ljubeznive očke ima.

Saška

(s košaro):

Tam za deveto goro,
tam za deveto vodo,
kjer ptičke srebrne pojo,
kjer pnejo sela se bogata —
dobila jabolka sem zlata.

Ciril:

Ko mamica jih bo použila —
zlata usta bo dobila.

Janko

(prijoka na glas).

Vsi:

Siromaček, kaj vzdihuješ?
Kaj se jokaš? Kaj žaluješ?

Janko

(jokaje):

Celo jutro že ptičke lovim —
Pa nobene ne dobim,
K mami brez darila res ne smem.
Kam naj se obrnem — sam ne vem.

Magda:

Zarajaj in zapoj pred mamico —
zelo te bo vesela;
in še sama bo
rajala s teboj in pela.

Janko:

Kako naj rajam in prepevam,
ko pa ne znam.

Magda:

Čakaj! Učenost ti svojo rada dam.
Skupaj bodeva se zavrtela,
skupaj pesem radostno zapela.

(Ploskne z rokami in prične z Jankom
rajati.)

Angelček moj, v krog z menoj!
Nežno poletim s teboj:

enkrat sem, enkrat tja;
krog in krog se vse smehlja.

Janko:

V ples naj bi se zdaj podal,
draga Magda, ko bi znal!
Le pokaži, kak to gre,
da lepo navadim se.

Magda:

Z noge stopaj: top, top, top.
Z roko ploskaj: klop, klop, klop!
Enkrat sem, enkrat tja,
krog in krog se vse smehlja.

Janko:

Z noge stopaj: top, top, top!
Z roko ploskaj: klop, klop, klop!
Enkrat sem, enkrat tja;
krog in krog se vse smehlja.

Magda:

Aj! To je izvrstno šlo;
kdo bi mislil bil si to!
Glejte Janka, glejte vsi!
Rajati se zdaj uči.

Z glavo kimaj: mig, mig, mig!
S prstom tipkaj: tik, tik, tik!
Enkrat sem, enkrat tja;
krog in krog se vse smehlja.

Janko:

Z glavo kimaj: mig, mig, mig!
S prstom tipkaj: tik, tik, tik!
Enkrat sem, enkrat tja:
krog in krog se vse smehlja.

Magda:

Janko, bratec moj, povej!
naj li rajava naprej?
Roko v roko si deniva,
paroma naprej stopiva!

Vesela bode mamica,
ko rajal boš pred njo,
kot angelčka nebeškega
te poljubila bo.
Tralala, tralala, tralala, la, la,
vrti se v krog, oj, Janko moj.

Tonček

(priskače):

Že vem! Že vem!

Vsi:

Kaj veš?

Tonček:

Pa povedati ne smem.

Petèr:

Ha-ha, kaj da ne smeš?

Tonček:

No — vam že povem.
A glejte! Mamici mi ne povejte!

Ciril:

Aj ti tepček mali —
kdaj si se naužil modrosti?
Mi naj bi te še izdali,
ko sami imamo cel zaklad skrivnosti.

Peter:

Pusti ga, naj nam pove,
naj razkrije nam srce!

Tonček:

Spremenil sem dekličke in fantičke
v angele nebeške.
Nataknili vsi so perutničke,
da zletijo kakor božje ptičke
k ljubi mamici.
Halo! Le sem krilatci moji!
(Ploska z rokami. Angelčki pridejo.)

Boža:

Tako majhen — pa je modrijan zares.

Magda:

Saj je tudi angel Gabrijel
perutničke biserne imel,
ko prišel je iz nebes.

Ciril:

In pozdravil je Devico
radostno povedal ji novico,
da dobila bode Jezuščka.

Anica:

Pa priden bil je Jezus mali,
vedno rad ubogal je.
Mi pa smo že tolikrat
mamici nagajali.

Vsi:

Odslej pa bomo mamico
prav gorko ljubili.
Nikdar več ne bomo jo
žalostili in dražili.
Porednost naša šla je spat
v deveto mesto, daljni grad.

Angeljčki:

Mi smo, božji angelčki,
iz nebes priplavali
k naši ljubi mamici.
(Angeljčki zarajajo, dečki in deklice jim
pomagajo, Boža stoji v sredini in dviga

svoj ogromni šopek rož. Le Anica stoji
ob strani in ne pleše.)

Anica:

Štiri dni že razmišljujem,
kaj naj mamici bi dala
za najlepši dan,
s čim naj bi ji pokazala,
da jo v resnici rada imam.
Nimam belih ptičk,
jabolk zlatih nimam.
Nimam lahkih perutničk
tudi rajati ne znam,
a ljubezen celo svojo
Tebi mamica podam.

(Angeljčki še enkrat zaplešejo in odpla-
vajo v rajске višave.)

Ob materinskem dnevu.

Govoril na prireditvi Slov. kršč. ženske zveze v Unionu dne 24. marca 1929
I. Doleneč.

Gospoda!

Pred nedavnim časom sem ob priliki obletnice Strossmayerjevega rojstva listal po izdaji njegovih spisov, ki je izšla l. 1924. v Zagrebu v uredništvu dr. Preloga pod naslovom: Strossmayerova čitanka. Tu imate zbrane Strossmayerjeve izjave o najrazličnejših vprašanjih njegove dobe, deloma tudi o osebah, s katerimi je bil prišel v svojem življenju v stik veliki vladika. Na prvem mestu prinaša knjiga škofovo izjavo o njegovi materi. Ta izjava je tako važna, da spada že po svoji vsebini pred vse druge izjave škofove, kajti v njej pravi Strossmayer: »Če je kaj dobrega v meni, je to od moje matere.« S tem, da je urednik Strossmayerjeve čitanke postavil ta izrek na prvo mesto, je na lep način pokazal, komu se ima hrvaški narod prav za prav zahvaliti za vse veliko, kar je prejel od Strossmayerja. In dalje govori škof o svoji materi: »Jaz molim k svoji materi. Prepričan sem, da je svetnica in da moli zame pri Bogu.«

Vsak dostavek k tej izredni izjavi velikega škofa bi bil odveč in bi mogel samo oslabiti vtisk nežne ljubezni in brezmejnega globokega spoštovanja, ki je vezalo Strossmayerja z njegovo materjo.

Ni pa Strossmayer edini primer v vrsti velikih mož, ki so se ponižno klanjali veličini svoje matere in zatrjevali, da se imajo njej zahvaliti za vse, kar je na njih dobrega. Obratno bi človek skoro lahko rekel takole: če proučavate življenje velikih mož, boste redno našli, da so se veliki možje s posebno hvaležnostjo spominjali svojih mater in gledali v njih vzore dobrote, požrivovalnosti in nesebičnosti, ki so jim svetili v življenje do konca dni. Ni nam v tem oziru treba hoditi daleč iskat primerov. Prav doma, tu v svoji sredi smo imeli moža, ki je postavil v svojih delih tako lep spomenik ljubezni in hvaležnosti do matere, da moram odkrito reči, da se po mojem mnenju ne more meriti ž njim noben spomenik, kar so jih postavili naši slovstveniki svojim materam — niti Cankarjev

ne. V mislih imam namreč Kreka. Kreka moremo vsaj približno razumeti samo, če poznamo njegovo mater. Bila je to žena vesele narave, globoke vernosti in brezprimernega sočutja z vsemi trpečimi. Mnogim izmed vas je gotovo znano, da je bila njena hiša v Selcih svoj čas pravi »beraški hotel«: vsako uro po dnevu in ponoči je dobil v tem »hotelu« berač brezplačno hrano in prenočišče. Če je tudi ob dveh po polnoči primahal berač v Selca, je kar potrkal na vrata ali na okna starega Štoka in je poklical: »Mamka, odprite!« Na podstrešju so imeli berači shranjene svoje malhe. Nešteti so iskali pri Krekovi materi kruha in dobre besede. Tu je bila torej tista kovačnica, v kateri se je oblikovalo zlato Krekovo srce. Saj je rekel nekoč Krek o svoji materi — morebiti nekoliko pretiravajoč —: »Od vseh ljudi na svetu mi imponira samo moja mati.«

Tudi o Kreku bi skoro lahko rekli to, kar pravi Strossmayer o svoji materi, da je namreč tudi Krek molil k svoji materi. Bilo je o veliki noči 1. 1905., ko je bila Krekova mati že dve leti pokopana. Krek je napisal za velikonočno prilogo Slovenca prispevek z naslovom Mati. Tam pripoveduje, da si svojega angela varuha ne more misliti v drugačni obliki nego — v postavi svoje matere. »V moji duši živi samo en izraz za mojega angela. Lice nagubano, razorano čelo; dvoje živih, črnih oči, s srebrom pretkani lasje — tak je obraz mojega angela. Iz oči mi sije ljubezen, močnejša kot smrt; iz srebrnega venca na glavi mi govori skrb, živa in čista; iz brazd na čelu in gub na licu pa berem dolgo in težko povest o delu in trudu in žrtvah... Vsaka brazdica, vsaka gubica je liki granitni spomenik srčnih bojov in zmag, nema priča o srcu, ki je izkpravelo v požrtvovalni angelski službi.«

Pa tudi ko je mati še živela, je hodil Krek brez skrbi po poli življenja, dasi se je globoko zavedal: »Ljudje smo bežejni in slabi.« Kajti vedel je, da ga spremljajo od prvega diha življenja neprestano materine molitve:

Vihra se bo približala
in grozila mi streti srce.

Bodi! Saj znaki še žive,
da me je mati križala.
Roj divjaških črnih duhov
zame podira njen blagoslov.
In ko je ni drugod rešitve,
rešile me materine bodo molitve.

Samo sin matere s takim srcem, ki je izkpravelo v požrtvovalni angelski službi, je mogel zapisati delavki v spominško knjigo: „

Svečo poglej, ki se sama použiva,
vedno je manjša, ko drugim gori,
njeno svetlobo uživajo drugi,
nanjo misleč šele, ko že zgori.
Bodi kot sveča! Dovolj jih je v temi,
treba jim luči, da pridejo iz nje.
Gori, izgori in nase pozabi,
pa zadovoljno bo Tvoje srce.

Ali ni napisal Krek s tem življenjepisa premnogih naših mater? Sveče so, ki drugim gore. — A delavka, ki so ji veljale te besede, ni bila telesna mati. Ali ni opisal Krek s to pesmico tudi življenja neštetih žen, ki nosijo lepi naziv matere, dasi jim poteka življenje za samostanskimi zidovi?

Če premišljujemo ogromni vtis, ki ga je napravila na Kreka njegova mati, nam postane ena stvar povsem jasna: če postavljamo spomenike Kresu, bi jih morali prav za prav postavljati tudi njegovi materi. V javnosti govorimo skoro samo o delu velikih mož. Vsekako pa je naša dolžnost, da se pri tem vsaj od časa do časa spominjamo onih prav tako velikih žen, ki so nam telesno in duševno vodile velike može.

Obširno bi lahko govorili o vplivu mater na velike može in bi to, kar smo doslej kratko označili na vseh primerih, lahko podkrepili še z neštetimi primeri iz naše in tuje slovstvene, kulturne in politične zgodovine. Posebno blizu bi nam bil pri tem primer Cankarjeve matere, o kateri vam lahko pove že vsak šolarček osnovne šole in nižje gimnazije, kako mogočno je vplivala na sina in kako silno je vtisnila svoj pečat vsemu njegovemu delu. Toda namenoma se nečemo obširneje zadržavati pri takih zgledih. Bojimo se namreč, da bi delali s tem krivico neštetim materam, katerih

imen ne pozna ne slovstvena, ne kulturna in ne politična zgodovina, pa radi tega niso prav nič manjše, če jih prav ne omenja ne knjiga ne pesem. Niso velike samo tiste osebe, katere označijo kot take pisatelji in zgodovinarji. Na svetu ni popolne pravičnosti, pa je tudi ni pri tem, koga proglasi zgodovina za velikega. Po naših kmečkih domovih in po tesnih delavskih stanovanjih dogorévajo tisoči mater kakor sveča. Hvala Bogu, nič jim ni do tega, da bi jih slavila knjiga. V požrivovalnem vršenju svoje dolžnosti in v prospehu svojih dragih uživajo pri tem živo materinsko srečo, ki jih greje ne-

primerno bolj nego hladni lesk zunanje slave. Širom sveta, cenjeni poslušalci, nimamo samo grobov neznanega junaka, ampak imamo prav tako nešteto grobov neznane junakinje. Tudi neznani junakinji je postavila narodna pesem lep spomenik v smrti majke Jugovičev in morebiti še lepši v Hasanaginici, v tej tragediji matere muslimanke.

In kakor se ob spominskih dneh klanjamo spominu neznanih junakov, ki so dali kri za naše življenje, tako se vsaj enkrat na leto spomnimo tudi neznanih živih junakinj, katerih trpljenje je naše življenje, katerih ljubezen je naše veselje in katerih molitev je naš blagoslov!

Vzorni sporedi.

Dekliška akademija,

posvečena materinskemu dnevu meseca majnika, v dveh delih.

I. del:

Slovensko dekle svoji nebeški Materi.

1. Stanko Premrl: Do Marije. Petje.
2. Mati Elizabeta: O Mati, kako si nam draga. Deklamacija.
3. Mati Elizabeta: Za Eno... Deklam.
4. Majniška. Petje.
5. Mati Elizabeta: Kraljici maja. Dekl.
6. Silvin Sardenko: Mati božja. Deklam.
7. O Marija, naša ljuba Mati. Petje.

II. del:

Slovensko dekle svoji zemski materi.

1. Hajdrih: Mati ziblje, lepo poje. Petje.
2. Franjo Neubauer: Materina ljubezen. Deklamacija.
3. Ma.i — junakinja. Deklamacija.
4. Gor čez jezero. Petje.
5. Franjo Neubauer: Moj vrtec.
6. Zvonček: Mati.
7. Dr. Dolinar: Mamica je kakor zarja. Petje.

Tvarina za vse točke se dobi pri Prosvetni zvezi.

V nedeljo 24. marca 1929 je priredila Slovenska krščanska Ženska zveza v veliki dvorani hotela Union ljubko akademijo materam na čast. Akademija je bila spretno aranžirana, občinstvo je z napestjostjo sledilo sporedu in z burnim aplavzom odobrilo vse točke. Spored je obsegal sledeče komade:

1. Koralna recitacija s spremljevanjem orkestra.
2. Kako radi te imamo. Deklamacija v zboru otrok. Zložil p. Krizostom.
3. Slavnostni govor, govoril prof. Dolenc.
4. Solospevi. Stanko Premrl: Ave Marija. Počitek; Mendelssohn: O, moj Bog; pel g. Likovič.
5. Mamičin praznik. Deklamacija, zložil p. Krizostom.
6. Solospevi. Maks Reger: Marijina uspa-vanka; Mozart: Arija kraljice noči iz Čarobne piščali, pela ga dr. Adlešičeva.
7. Kolo cvetlic, rajanje otrok.
8. Petje moškega okteta.
9. Mamičin najljubši dan, dramatičen nastop otrok, spisal p. Krizostom.

Dopis s Kune (Dalmacije).

10. januarja 1929.

Na Kuni sem l. 1924. zapustil »Omladinski zbor« na resnično umetniški višini. Težka je bila od njega ločitev dne 28. junija, ko sem odhajal na mojo novo poslojanko Orebič. Orebič je krasno, romantično mesto-letovišče, položaj sam je eden najlepših v vsej Dalmaciji. Naš frančiškanski samostan leži tik nad morjem, 150 m visoko. Ima tako slikovito lego, da se je znameniti nemški skladatelj P. Griesbacher, ko je bil leta 1926. pri meni s spremljevalcem dr. Mihaelom Münz, virtuozom na violini, 20 dni na počitnicah, izrazil: »To je najlepša razgledna točka, karkoli sem jih videl v življenju.« Divil bi se krasoti ob letnih večerih: pod teboj modro morje s svojimi igrajočimi valovi, nad teboj zvezdnato nebo v vsej svoji bajni krasoti, kakršno se opaža samo na jugu. Pred teboj ko! na krožniku starinsko mesto Korčula z mnogimi starodavnimi spomeniki. In na levo, na morju, opaziš mnogo otokov, kot čredo ovac. Na desni strani imaš čarobni pogled na korčulanski kanal, najlepši kanal Dalmacije. Z ene strani leži mesto Korčula z okolico, z druge strani pa Viganj in Kučište s svojimi vrtovi pomaranč, citron, sleandrov itd. Na levo leži pri morju ponosno mestece Orebič s svojimi vilami in perivoji, polnimi duhtečih cvetic. V ozadju se mogočno dviga in štrli kar navpik iz morja veličanstvena gora Sv. Ilija (990 m). Na tej gori se ti nudi pogled na vso Dalmacijo. Nepopisno lep je ravno ta položaj v vsakem pogledu. Stvarnik je modro položil ta biser, da ga človek uživa. In v tej krasoti je bilo moje dveletno bivanje.

Naj se vrnem zopet h glasbi nazaj!

Na Orebiču so me pričakovali in takoj v početku smo ustanovili mešan zbor: cerkveni in svetni. Pridno me je podpiral na tej trnjevi poti g. dekan kanonik Jurij Laneve. V pevski zbor so se vpisali vsi uradniki. Lepo smo napredovali. Vaje smo imeli redno. Vsi smo bili na-

vdušeni. Prebivalstvo je imelo za zbor veliko zanimanje. Omeniti moram, da ima ljudstvo na Orebiču fin sluh in čiste glasove. Najlepši od vseh je alt. Mesto samo je zares glasbeno, večina družin ima svoj lasten glasovir, ker so očetje večinoma vsi pomorski kapetani. Torej sem imel materiala na razpolaganje. Po tričetrt ure daleč sem vedno prihajal trikrat na teden k pevskim vajam in vodil vso stvar. Napredovali smo in na trud smo pozabili. Peli smo po Bajukovi metodi; poleg hrvatskih: Vilhar, Zajc, Lisinski, Čurković, Hatze še mnogo, mnogo slovenskih skladb: Aljaž, Hubad, Foerster, Ipavec, Nedved, Premrl, Sattner itd. Ljudstvo je zelo ljubilo slovensko pesem, tako da so zahtevali dvakrat na koncertu, da pojemo kar z originalnim slovenskim besedilom. Posebno je narodu ugajala slovenska narodna pesem.

Ko sem se uspeha najbolj radoval in mislil, da smo sigurni, pa glej, od basa dva, od tenorja trije odidejo na morje — k plovidbi služiti si kruh. Od soprana in alta: ena se poroči, druga se preseli v drugo mesto!

Ustanovil sem nov zbor, ženski zbor, pozneje pa še šolski zbor, s katerim sem imel posebno veselje. Mnogo truda, toda za znojnimi kapljicami, ki so mi polivale čelo ob strašni letni vročini, je kanila solzica radosti, ko je moj šolski zbor dovršeno, kar na pamet zapel P. Griesbacherjevo latinsko mašo »Janna coeli« tako dovršeno v vsakem oziru, da mi je dne 3. avgusta komponis! Griesbacher sam stisnil roko in rekel: »Čestitam, popolnoma sem zadovoljen, zares lepo!« Šolski otroci so peli vse kar na pamet in točno pazili na dirigiranje. Prehod iz forte na srednjemočni in nežni pianissimo je bil nekaj nepopisnega. Ena deklica je alt-solo »Et incarnatus...« odpela tako čuteče, da sem pri avtorju zapazil solze v očeh in prosil je, da ponovi! Mešani zbor pa je zapel g. Griesbacherju:

Kyrie, Gloria in Sanctus njegove prelepe maše »Stella maris«.

Naenkrat čujemo mešani zbor z ženskim in šolskim skupaj, ki je ob prihodu papeževga nuncija Pellegrinettija na Orebič zapel tako veličanstveno, da je g nuncij rekel: »Tako lepega petja že zdavnaj nisem slišal.« Peli smo med drugimi Sattnerjevo »S cveticami te venčamo« in »Z visokega prestola«. Drugače smo peli v cerkvi latinske maše: Hladnikovi dve, Foersterjevo eno, Kimovčevo eno, Pogačnikovo eno ter ostale skladateljje drugih narodnosti. Pri prireditvah smo peli največ narodne pesmi, sicer pa iz Mohorjeve Pesmarice. Peli smo celo: Nedved, »Nazaj v planinski raj!«, »Pogled v nedolžno oko« (Sattner), »Rožic ne bom trgala (Ferjančič). Solospeve smo peli: E. Adamičevo »Zbirko«, Vilharjeve in Pavčičeve solospeve. Za razne slovenski se je zbor pokazal v vsej svoji sposobnosti in lepoti. Ljudstvo je pridrlo od vseh strani, rekoč: »Pojdimo poslušati lepo petje!« Vsakikrat sem povzdignil prireditev s kakšno globoko občuteno slovensko pesmijo. In ljudstvo kot inteligenca so rekli: »Ta je bila najlepša!« In ravno ta je bila slovenska pesem, pesem slovenske duše, S kakšno pozornostjo sem pazil, da prikažem našo pesem

Viktor Steska:

Najstarejša slovenska pevka društva.

Ko je leta 1861. nastopila v Avstriji ustavna doba, so začeli Slovenci zopet bolj svobodno dihati. Da bi se narodna slovenska zavest hitreje širila, so rodoljubi ustanavljali čitalnice. Osnovali so l. 1861. čitalnico v Mariboru 17. julija, v Ljubljani 30. avgusta, v Celju 20. novembra, v Trstu tudi še tega leta; l. 1862. v Tolminu 6. januarja, v Gorici 2. oktobra, v Škofji Loki 24. oktobra, v Celovcu dne 24. decembra; l. 1863. v Kranju 29. januarja; l. 1864. v Ptujju 21. maja, v Planini na Notranjskem 10. avgusta, v Vipavi 14. avgusta itd. »Koledar slovenski za navadno leto 1865«, ki ga je izdala Slov. Matica, našteva na str. 104—107 slovenske čitalnice. Bilo jih je tedaj samo 14.

Ljudstvu kar najvestneje in odkrijem vse njene globine. Biseri slovenske glasbe so mnogokrat izvabili solze ginjenja iskreno čutečemu Dalmatincu. V začetku smo ob prireditvah nastopili s priprosto pesmico Mohorjeve Pesmarice v dvorani, končali smo pa z bolj izbranimi iz »Pevca« pred mojim odhodom z Orebiča. Enako smo v cerkvi začeli s preprostimi hrvatskimi pesmicami, za božič 1926 pa smo peli Premrllove »Božične« in Sattnerjeve, poleg božičnih hrvatskih avtorjev.

Vse se doseže, samo če se hoče redne vaje in čas pri vajah temeljito izkoristiti. Moje načelo je: začeti takoj v ljudski šoli z rednim poučevanjem teorije in prakse; tako se sluh v mladih letih fino razvije in pozneje imaš malo težav pri pevskih vajah. Moj zbor sem rešil pogina samo s tem, da sem točno izvežbal šolsko mladino v eno-, pozneje v dvoglasnem petju. Vsak, ki je čul leta 1926. moj šolski zbor na Orebiču, se je čudil, obenem pa spoznal, kaj se more doseči s pravo ljubeznijo do glasbene umetnosti.

Omeniti moram še to, da sem vložil veliko truda v pravilno petje koral in v istega točno poznanje. Žalibog, dandanes je koralno petje zelo malo poznano, oziroma zanemarjeno.

V Letopisu Slov. Matice za l. 1870., str. 282—296, pa jih je naštel dr. Etbin H. Costa že 58. Dr. Costa se je pismeno obrnil na vse tedanje čitalnice s prošnjo, naj mu odgovore glede sledečih točk: Ime in kraj čitalnice, leto ustanovitve, ustanovniki, število udov, domačin in zunanjih in tudi častnih, sedanji odbor, število naročenih časnikov, število besed (prireditev) v l. 1868.; ali ima pevski zbor, opombe. Na ta vprašanja niso vse čitalnice odgovorile, zato tudi izkaz ni popolnoma točen. Vidimo pa, da je od l. 1865. do 1870., oziroma od 1864 do 1868, na katera leta se izkaz nanaša, število čitalnic zelo naraslo, namreč od 14 na 58, torej v štirih letih za 44, ali eno leto za 11.

V čitalnicah so ljudje čitali liste in knjige; tu so se vršili sestanki, seje. Tu so prirejali pevske in gledališke prireditve. Lahko pa trdimo, da so v tej dobi za probudo narodne zavesti največ storili pevski zbori, ki so se snovali v okrilju čitalnic. Teh zborov pa ni bilo toliko, kolikor čitalnic, ker jih niso mogli povsod obuditi radi pomanjkanja dovolj zmognih pevovodij in drugih požrtvovalnih mož.

Tu hočemo za l. 1868. abecedno naštetih one čitalnice, ki so tedaj že imele svoje pevske zборе, seveda v tisti dobi le moške: 1. **Cerkno** na Goriškem. Pevski zbor in pevsko šolo je vodil T. Trepal. 2. **Črniče** pri Gorici. Zevski zbor in pevsko šolo je vodil Mihael Vičič. 3. **Gorica**. Pozimi se je vršil pevski pouk. 4. **Idrija**. Tu so imeli pevski zbor in godbo. Priredili so l. 1868. dvanajst veselic in 9 gledaliških predstav. 5. **Vipava**. Tu so sklenili 18. februarja 1864, da se mora kazina ukiniti in na njeno mesto osnovati čitalnica. Pevski zbor je vodil l. 1868 Janez Goršič. 6. **Kamnik**. Pevski zbor, ki je imel osem pevcev, je vodil Jožef Filec. 7. **Kanal** na Goriškem. Pevski zbor je vodil Ivan Širca. 8. **Kastav**. Pevski zbor in pevsko šolo je vodil Fran Sever. 9. **Kranj**. Čitalnica je imela svoj pevski zbor, a pevovodja ni imenovan. 10. **Ljubljana**. Pevski zbor in pevsko šolo je vodil Anton Förster. 11. **Maribor**. Pevski zbor sta vodila Manih in Miklošič. 12. **Metlika**. Pevski zbor je vodil Venceslav Sturm. 13. **Ormož**. Pevski zbor so tedaj šele osnovali. 14. **Rihemberg** na Goriškem. Pevski zbor in pevsko šolo je vodil Tomaž Juh. 15. **Šent Vid** pri Ljubljani. Pevski zbor

so šele osnovali. 16. **Sevnica** ob Savi. Imeli so čveterospjev. 17. **Solkan** pri Gorici. Pevski zbor je s koncem l. 1868 prenehal z delovanjem, ker je zmanjkal prvi tenor. 18. **Tolmin**. Pevski zbor je bil na dobrem glasu. Pevovodja je bil organist Danilo Fajgelj. Imeli so pevske vaje vsak večer. 19. **Volče** na Goriškem. Pevski zbor je vodil Karel Hvala. 20. **Vransko**. Imeli so pevski zbor, pevovodja pa ni imenovan.

Seznam izkazuje torej za leto 1868. dvajset pevskih zborov; dva sta se šele ustanovila, eden pa je začasno prenehal radi pomanjkanja prvega tenora. Čast in hvala vnetim rodoljubom, ki so prvi orali ledino na polju glasbene olike! Če pa primerjamo l. 1868 z l. 1929., pa vidimo, kako velikanski napredek smo Slovenci napravili v petju, ne samo glede števila pevskih zborov, ampak tudi glede točnega in lepega proizvajanja, najbolj pa glede števila in kakovosti skladb. Zato želimo, da bi se pevska umetnost vedno lepše med nami razvijala.

koral mnogo poje, toda izvajanje istega ni pravilno, še manj pa cerkveno.

Zakaj neki vse to pišem?

Vse to pišem, da vsak spozna, da se njegova pesem sliši tudi daleč izven mile Slovenije. In to tudi v solčni Dalmaciji, kjer citrone cveto, kjer se morje igra s svojimi valovi, kjer tuli mrzla, ledena burja. Tukaj zveni tvoja sladka melodija in oznanja novo življenje na glasbenem polju. Ti pa, »Pevec«, ponosno stopaj naprej in znaj, da je tvoja pesem objela z žarno ljubeznijo srce, ki jo prepeva, kot ono, ki jo poslušša.

Glasbeni program Radia Ljubljana.

Glasbeni program se je v prvih treh mesecih preteklega leta gojil z ljubeznijo in širokogrudnostjo. Prav vse panoge instrumentalne in vokalne glasbe so bile zastopane. Glasbeni referent se ni ustrašil niti nekih ultramodernih poskusov (n. pr. poskusi g. prof. Noča z Žago). Iz inozemstva dobiva postaja ponovna pi-sma, polna priznanja našim glasbenim

sporedom, pevskim in godbenim. Jasno, da program naše postaje ne more biti tako obsežen kot so programi nekaterih sosednih postaj. Saj ima samo Dunaj n. pr. 300.000 plačujočih naročnikov.

Do 15. decembra izkazuje statistika vsega 80 pevskih in 118 glasbenih nastopov. Porazdele se nekako takole: godbe in orkestri 27, jazz in lahka glasba 23,

kvarteti in komorna glasba 7, radio kvartet 24, radio orkester 17, citraški večeri 4; solistov na instrumente je nastopilo 23, med njimi n. pr. 6-krat violina, klavir 8 krat, cello 4 krat. Med pevskimi zbori je število solistov razmeroma precej visoko, namreč 49, mešanih zborov je nastopilo 10, ženskih zborov 5, ženska dvo- in trospeva sta bila 2, moški zbori 3, okteti 3 in 8 kvartetov. Pri reproducirani glasbi se je predvajalo v tem času 1395 plošč.

Omeniti moramo končno še prenose raznih prireditev. Opernih prenosov je bilo v tem času 11, cerkvena glasba se je prenašala 16 krat, med tem so všteti tudi trije orgelski koncerti, prirejeni posebej za radio, iz unionske dvorane se je prenašalo 16 koncertov, promenadnih koncertov je bilo 12, povečini z velesejma, ena prireditev se je prenašala iz velike kazinske dvorane.

Zanimivo in razveseljivo je dejstvo, da si naši ljudje žele pred vsem kaj domačega, slovensko pesem, slovensko skladbo. Zelo so veseli nastopov šolske mladine, zanima jih slovenska cerkvena pesem, moderna in stara. Skoro vsem tem željam je postaja že precej ugodila. S tem, da si je ustanovila lasten orkester in lasten kvartet, ji bo mogoče tudi bolj fiksirati glasbeni program za več dni naprej, ker vedne spremembe naročnikom niso kaj povšeči.

V knjigarni Goričar & Leskovšek v Celju je izšla »Slovenska pesmarica«, zbirka najpriljubljenejših narodnih in umetnih slovenskih pesmi. Podobno pesmarico smo Slovenci že dalj časa pogrešali in nam je urednik »Slovenske pesmarice« g. A. B. storil prav hvaležno uslugo. Knjigo toplo priporočamo.

Vseslovanski pevski festival se vrši v dneh 18. do 21. maja letošnjega leta na Poljskem v mestu Poznanj. Festival, ki se vrši pod protektoratom predsednika poljske republike Ignacija Mościckega, obeta biti imponantna manifestacija slovanstva in posebej slovanske pesmi. Pevska zveza se festivala udeleži po svojem zastopniku.

Novoizšle publikacije.

Opozarjamo na sledeči publikaciji:

Dr. A. Sodnikova: **Zgodovinski razvoj estetskih problemov.** (Publikacija Znanstvenega društva za humanistične vede v Ljubljani.)

Dr. St. Vurnik: **Uvod v glasbo.** (Izdala in založila Nova založba.)

Opozarjamo vse glasboljubne kroge na dr. Vurnikovo knjigo in jo najtopleje priporočamo. V prihodnji številki izpregovorimo obširneje.

Ljudska knjižnica

Seznam knjig.

Z eno zvezdico (*) zaznamovane so primerne tudi za mladino okoli 16. leta, z dvema zvezdicama (**) pa za ljudsko-šolsko mladino. Glej opombo zadaj!

Alešovec: ** Kako sem se jaz likal? I. do III. Broš. Din 60.— (J. K.)

* Ne v Ameriko. Broš. Din 24. (J. K.)

* Ljubljanske slike. Broš. Din 24.— (J. K.)

* Petelinov Janez. Broš. Din 20.—, vez. Din 30.— (J. K.)

About: * Kraj gora. Broš. Din 18.—, vez. Din 30.— (J. K.)

Achleitner: * Med plazovi. Broš. Din 12.— (J. K.)

Albrecht: Ranjena gruda. Broš. Din 12.—, vez. Din 20.—

Aškerc: Balade in romance. Broširano Din 10.—, vez. Din 20.—

Baar: Farovška kuharica. Broš. Din 20.—, vez. Din 25.—

Bevk: Kresna noč. Broš. Din 12.—

- * Kr žev pot. Broš. Din 14.10, vez. Din 21.60.
- * Zadnja pravda. Broš. Din 16.—, vez. Din 26.—.
- Beecher: ** Stric Tomova kooča. Broš. Din 14.—.
- Bazin: Gruda umira. Broš. Din 25, vez. Din 40.—.
- Bennet: * Živ pokopan. Broš. Din 8.—, (C. T.)
- Bertrand: * Sanguis Martyrum. Broš Din 16.—.
- * Smrt pred hišo. Broš. Din 16.—.
- * Hiša v strugi. Broš. Din 12.—, vez. Din 20.—.
- * Vihar. Broš. Din 16.—.
- ** Tatič. Broš. Din 20.—, vez. Din 28.—, (J. K.)
- Znamenja na nebu:
- * 1. Krvavi jezdeci. Broš. Din 22.—.
- * 2. Škorpionji zemlje. Broš. Din 22.—.
- * 3. Crni bratje in sestre. Broš. Din 22.—.
- Jakec in njegova ljubezen. Brošira-Din 12.—.
- Bežnik: ** Narod, ki izumira. Broš. Din 12.—, (J. K.)
- Bohinjec: * Sredozimci. Broš. Din 11.—.
- * Pod krivo jelko. Broš. Din 12.—.
- * Svetobor. Broš. Din 16.—, (J. K.)
- Bourget: * Zmisl smrti. Broš. Din 20.—, vez. Din 36.—.
- Braz: * Islandska velika noč. Vez. Din 24.—.
- Bonsels: ** Prigode čebelice Maje. Broš. Din 16.—, vez. Din 20.—.
- Bruyere: Hektorjev meč. Broš. Din 18.—, vez. Din 28.—.
- Bulwer: * Poslednji dnevi Pompejev. I. in II. Broš. Din 58.—, vez. Din 72.—.
- Burnett: ** Mali Lord Fauntleroy. Broš. Din 20.—, vez. Din 30.—.
- Burroughs: * Tarzan, sin opice. Broš. Din 32.—, vez. Din 40.—.
- * Tarzan in svet. Broš. Din 32.—, vez. Din 40.—.
- * Tarzanove živali. Broš. Din 32.—, vez. Din 40.—.
- * Tarzanov sin. Broš. Din 32.—, vez. Din 40.—.
- * Tarzanova mladost v džungli. Broš. Din 32.—, vez. Din 40.—.
- * Džungla. I.—II. Brošir. Din 32.—, (C. T.)
- Cankar: * Podobe iz sanj. Broš. Din 8, vez. Din 13.—.
- * Moje življenje. Broš. Din 16.—, vez. Din 20.—.
- Carli-Lukovič: ** Evfemija. Broš. Din 12.
- ** Zadnji dnevi v Ogleju. Broš. Din 12, vez. Din 24.—.
- Chateaubriand: * Atala. Broš. Din 22.—, vez. Din 30.—, (J. K.)
- Cervantes: ** Don Kišot. Broš. Din 8.—.
- Cigler: ** Oglenica. Broš. Din 4.80.
- ** Deteljica. Broš. Din 6.60.
- Clouster: * Skrivnost hiše š. 47. Broš. Din 10.—.
- Coloma: * Boy. Broš. Din 24.—, vez. Din 40.—, (J. K.)
- * Kraljica-mučenica. Broš. Din 24.—, vez. Din 40.—, (J. K.)
- * Juan Miseria. Broš. Din 20.—, (J. K.)
- Cooper: ** Zadnji Mohikanec. Broš. Din 11.—, (C. T.)
- Curwood: * Onkraj pragozda. Broš. Din 20.—, vez. Din 30.—.
- * Kazan, volčji pes. Broš. Din 18.—, vez. Din 30.—, (J. K.)
- Čech: Izlet gospoda Broučka v 15. stoletje. Broš. Din 32.—.
- Čehov: * Momenti. Broš. Din 24.—.
- Daudet: * Tartarin iz Tarascona. Broš. Din 15.—.
- De Amicis: * Furijs. Broš. Din 10.—.
- ** Srce. Vez. Din 54.—.
- Detela: * Hudi časi. Broš. Din 17.20.
- * Malo življenje. Broš. Din 20. (J. K.)
- * Novo življenje. Broš. Din 6.60.
- * Svetloba in senca. Vez. Din 19.80.
- * Takšni so. Broš. Din 6.—.
- * Tujski promet. Broš. Din 20.—, vez. Din 34.—.
- * Prihajač. Broš. Din 20.—, (J. K.)
- Dickens: * Božična pesem v prozi. Broš. Din 8.10, vez. Din 15.—.
- Dolenc: * Zdražbarji. Broš. Din 10.—.
- Dostal: * Darovana. Broš. Din 12. (J. K.)
- Dostojevskij: Bele noči. Mali junak. Broš. Din 10.—, vez. Din 16.—.
- Besi. Broš. Din 40.—, vez. Din 56.—.
- Idijot. I.—IV. Broš. Din 128.—, vez. Din 160.—.
- * Igralec. Broš. Din 20.—.
- * Zapiski iz mrtvega doma. Broš. Din 66.—, vez. Din 85.—.

- Zločin in kazen. I.—II. Broš. Din 40, vez. Din 60.—.
- Doyle: * V libijski puščavi. Broširano Din 12.—. (C. T.)
- * Zgodbe Napoleonovega huzarja. Br. Din 25.—, vez. Din 32.50.
- * Znamenje štirih. Broš. Din 12. (J. K.)
- * Izgubljeni svet. Brošir. Din 24.—, vez. Din 32.—. (J. K.)
- Eckmann - Chatrian: Zgodbe napoleonskega vojaka. Br. Din 12.—. (C. T.)
- Ermite: * Žena z zaprtimi očmi. Broš. Din 20.—, vez. Din 27.—.
- Erjavac: ** Hudo brezdno. Broš. Din 8. (J. K.)
- Federer: * Patria. Broš. Din 12.—. (J. K.)
- * Sisto e Sesto. Broš. Din 16.—. (J. K.)
- * Čudež v Bolzeni. Broš. Din 22, vez. Din 30.—. (J. K.)
- Feigel: * Domače živali. Broš. Din 10.—, vez. Din 18.—.
- * Pasja dlaka. Broš. Din 16.—.
- * Pol litra vipavca. Broš. Din 10.—, vez. Din 15.—.
- * Po strani klobuk. Broš. Din 16.—, vez. Din 32.—.
- * Tik za fronto. Broš. Din 14.—, vez. Din 20.—.
- * Bacili in bacilke. Broš. Din 24.—, vez. Din 40.—.
- * Na skrivnostnih tleh. Broš. 12 Din 50 para.
- Filip: * Kako so se vragi ženili. Broš. Din 24.—, vez. Din 30.—.
- Finžgar: ** Študent naj bo. Broš Din 8. (J. K.)
- * Iz modernega sveta. Vez. Din 60.—. (J. K.)
- * Dekla Ančka. Broš. Din 24.—, vez. Din 32.—.
- * Prerokovana. Broš. Din 40.—, vez. Din 50.—.
- * Sama. Broš. Din 50.—, vez. Din 60.
- * Zaroka o polnoči. Broš. Din 5.50.
- Flaubert: * Tri povesti. Broš. Din 7.—, vez. Din 10.—.
- Fogazzaro: * Mali svet naših očetov. Broš. Din 28.—. (C. T.)
- Franko: ** Zadnji dnevi velikega mučenika. Broš. Din 16.—.
- Gaborian: * Akt štev. 113. Broš. Din 26, vez. Din 36.—.
- * Zločin v Orzivalu. Broš. Din 25.—, vez. Din 30.—.
- Gangel: * Beli rojaki. Broš. Din 15.—.
- * Veliki trgovec. Vez. Din 30.—.
- Gardenhire: * Dolga roka. Broš. Din 15.
- Gogolj: * Taras Bulba. Broš. Din 24.—, vez. Din 40.—.
- Golar: Pastirjeva nevesta. Vez. Din 22.
- ** Carjevič Ivan. Vez. Din 20.—.
- ** Prelepa Vasiljica. Broš. Din 10.—.
- Gorki: Povesti. Broš. Din 16.—. (J. K.)
- Green: * Za milijoni. Broš. Din 24, vez. Din 20.—.
- Grdina: * Štiri leta v ruskem ujetništvu. Broš. Din 80.—, vez. Din 100.—.
- Gregorčič: * Poezije. Broš. Din 11.10.
- Haggard: * Jutranja zvezda. Broš. Din 30.—, vez. Din 40.—. (J. K.)
- * Hči cesarja Montezume. Broš. Din 30.—, vez. Din 42.—. (J. K.)
- * Kleopatra. Broš. Din 28.—, vez. Din 40.—. (J. K.)
- Habberton: ** Bob in Tedi. Broš. Din 10, vez. Din 18.—.
- Handel-Mazzeti: * Junakinja iz Štajra. Vez. Din 60.—. (J. K.)
- Hauff: * Odpoved nesrečne žene. Broš. Din 12.—.
- Hedin: ** V azijskih puščavah. Broš. Din 36.—, vez. Din 44.—.
- Heller: * Blagajna velikega vojvode. Br. Din 15.—, vez. Din 25.—.
- * Prigode gospoda Collina. Broš. Din 10.—, vez. Din 20.—.
- Hemon: * Marija Kožuhova. Broš. Din 30.
- Hurban: * Leče sence. Broš. Din 20.—, vez. Din 28.—.
- Homer: ** Ilijada. Broš. Din 10.—.
- Ilaunig: * Slednji vitez Reberčan. Broš. Din 20.—.
- * Kapelški punt. Broš. Din 30.—.
- * Črni križ pri Hrastovcu. Broš. Din 18.—, vez. Din 28.—.
- Jaklič: * Ljudske povesti. Broš. Din 15.
- * Nevesta s Korinja. Broš. Din 8.50.
- * Ob srebrnem studencu. Broš. Din 8.50.
- * V graščinskem jarmu. Br. Din 7.20.
- * Peklena svoboda. Broš. Din 10.20.
- * Zadnja na grmadi. Broš. Din 18.—, vez. Din 26.10.
- * Vesele povesti. Broš. Din 8.—.
- Jeglič: * Obrazi. Broš. Din 15.—, vez. Din 25.—.

- Jehart: * Iz Kaire v Bagdad. I.
- Jeram: * Zastava v vetru. Broš. Din 20.
- Jirasek: * Filozofska zgodba. Broš. Din 15.—, vez. Din 20.—.
- * V tujih službah. Broš. Din 16.—.
- Jenko: Zbrani spisi. Broš. Din 36.—, vez. Din 50.—.
- Jurčič: * Spisi. Uredil Grafenauer. (J. K.)
- I. zv.: Narodne pravljice in pripovedke. Spomini na deda. Jurij Kozjak. Jesenska noč med slovenskimi polharji. Domen. Dva prijatelja. — Broš. Din 16.—, vez. Din 30.—.
- II. zv.: Jurij Kobila. Tihotapec. Vrban Smukova ženitev. Klosterski žolnir. Grad Rojtnje. Golida. Broš. Din 16.—, vez. Din 30.—.
- III. zv.: Deseti brat. Nemški valpet. Broš. Din 16.—, vez. Din 30.—.
- IV. zv.: Cvet in sad. Hči mestnega sodnika. Kozlovska sodba v Višnji gori. Dva brata. Broš. Din 16.—, vez. Din 30.—.
- V. zv.: Sosedov sin. Sin kmetskega cesarja. Med dvema stoloma. Broš. Din 16.—, vez. Din 30.—.
- VI. zv.: Dr. Zober. Tugomer. Broš. Din 16.—, vez. Din 30.—.
- VII. zv.: Lepa Vida. Lipe. Pipa tobaka. Moč in pravica. V vojni krajin. Pravda med bratoma. Broš. Din 16.—, vez. Din 30.—.
- VIII. zv.: Ivan Erazem Tattenbach. Bojim se te. Črtica iz življenja političnega agitatorja. Telečja pečenka. Šest parov klobas. Po tobaku smrdiš. Zenitev iz nevoščljivosti. Andreja Pajka spomini starega Slovenca. Broš. Din 16.—, vez. Din 30.—.
- IX. zv.: Rokovnjači. Kako je Kotarjev Peter pokoro delal. Ponarejeni bankovci. Broš. Din 16.—, vez. Din 30.—.
- X. zv.: Slovenski svetec in učitelj. Veronika Deseniška. Broš. Din 16, vez. Din 30.—.
- Kalan: ** Povesti slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo. Broš. Din 24.—. (J. K.)
- Kaš: * Dalmatinske povesti. Broš. Din 6.—, vez. Din 13.—.
- Keller G.: * Regina. Broš. Din 5.—.
- Keller P.: * Dom. Broš. Din 22.—, vez. Din 35.—. (C. T.)
- Kellermann: * Tunel. Broš. Din 24.—, vez. Din 40.—. (J. K.)
- Kersnik: Zbrani spisi.
- * II, 2. Luterski ljudje. Testament. Broš. Din 18.—.
- * III, 1. Rošlin in Verjanko. Broš. Din 18.—.
- * III, 2. Jara Gospoda. Očetov greh. Broš. Din 20.—.
- * IV, 1—2. Gospod Janez. Kmetske slike. Povesti za ljudstvo. Broš. Din 32.—.
- * Agitator. Broš. Din 10.—, vez. Din 28.—.
- * Cyklamen. Broš. Din 20.—, vez. Din 30.—.
- * Testament. Broš. Din 18.—.
- Kipling: ** Knjiga o džungli. Broš. Din 20.—, vez. Din 30.—.
- Kmetova: * Helena. Broš. Din 12.—, vez. Din 18.—.
- * V metežu. Broš. Din 32.—, vez. Din 40.—.
- Kočevar: * Mlinarjev Janez. Broš. Din 13.—, vez. Din 20.—.
- Koder: ** Marjetica. Broš. Din 20.—.
- Komanova: * Pod mečem. Vez. Din 20.
- * Šopek samotarke. Broš. Din 12.—, vez. Din 18.—.
- Korun: * Spake, satire, humoreske in drugo. Broš. Din 15.—, vez. Din 20.
- Kostanjevec: Krivec. Broš. Din 10.—, vez. Din 15.—.
- * Življenja trnjeva pot. Broš. Din 6.—.
- Zbrani spisi I. Broš. Din 6.50.
- Kozak: * V boju za Mount Everest. Br. Din 36.—, vez. Din 44.—.
- Krek: * Izbrani spisi.
- I. zv.: Mlada leta. Broš. Din 25.—, vez. Din 35.—.
- II. zv., 1. sn.: Življenje in delo v l. 1892.—1897. Broš. Din 28.—, vez. Din 34.—.
- II. zv.: Socijalizem. Broš. Din 80.—, vez. Din 120.—. (J. K.)
- Kuhar: Povesti. Broš. Din 15.—.
- Kumičič: * Jelkin nageljček. Broš. Din 12.—.
- Kunaver: ** Zadnja pot kapitana Scotta. Broš. Din 36.—, vez. Din 44.—.
- ** Po gorah in dolinah. I. Broš. Din 20, vez. Din 25.—.
- Kveder: * Vladka in Mitka. Broš. Din 12.—, vez. Din 20.—.

- Lagerlöf: ** Kristusove legende. Broš. Din 21.—, vez. Din 28.20.
- Lah: * Angelin Hidar. Vez. Din 20.—.
- * Uporniki. Broš. Din 9.—.
- Lampe: * Vojska na Daljnem Vzhodu. Vez. Din 60.—. (J. K.)
- Leblanc: * Arsene Lupin. Broš. Din 15, vez. Din 22.—.
- * Tigrovi zobje. Broš. Din 30.—, vez. Din 40.—.
- Lermontov: Junak našega časa. Broš. Din 10.—.
- Lesar: ** Perpetua. Broš. Din 6.60.
- Levstik Fr.: Poezije. I—III. Din 18.—, vez. Din 26.—. (J. K.)
- Levstik Vl.: Gadje gnezdo. Broš. Din 10, vez. Din 18.—.
- ** Deček brez imena. Broš. Din 20.—, vez. Din 30.—.
- Lichtenberger: * Moj mali Hlaček. Broš. Din 13.—, vez. Din 23.50.
- London: * Krištof Dimuč. Br. Din 26.40, vez. Din 34.80.
- * Morski vrag. Broš. Din 20.—, vez. Din 30.—.
- * Ron an treh src. Broš. Din 40.—, vez. Din 50.—.
- * Zelezna peta. I—II. Broš. Din 35.—.
- Lorenzini: ** Storček in njegovo burkasto življenje. Broš. Din 14.—, vez. Din 22.—. (J. K.)
- Lovrenčič: Pereči ogenj. Broš. Din 20.—.
- Lovski spomini Vladimira Kapusa. Broš. Din 35.—.
- Malesi: * Kruh. Broš. Din 21.—, vez. Din 30.—.
- * Živa voda. Broš. Din 15.—, vez. Din 22.50.
- Mann: * Sice. Broš. Din 12.—, vez. Din 15.—.
- Manzoni: * Zaročenca. Broš. Din 100.—, vez. Din 110.—.
- Marby: * Hanka. Broš. Din 22.—, vez. Din 30.—. (J. K.)
- Marryat: * Morski razbojnik. Broš. Din 15.—, vez. Din 24.—.
- Maselj-Podlimbarski: Zbrani spisi. I. zv.: Slike in črtice. Broš. Din 70, vez. Din 84.—.
- II. zv.: Pctresna povest. Broš. Din 84.—, vez. Din 100.—.
- Matičič: * V robslvu. Vez. Din 32.—.
- * Na mrtvi straži. Broš. Din 12.—.
- May: ** Križem po Jutrovem. Broš. Din 13.—. (C. T.)
- ** Gozdovnik. I—II. Broš. Din 25.—.
- ** Sin medvedjega lovca. Broš. Din 20.
- Medved: ** Slovenske legende. Broš. Din 9.50.
- Melville: * Gladijatorji. I—II. Broš. Din 18.—. (C. T.)
- Mencinger: Izbrani spisi. Din 30.—.
- III. zv.: Povesti, satire, članki. Broš. V. zv.: Moja hoja na Triglav. Broš. Din 40.—.
- Merimé: Karmen. Broš. Din 10.—, vez. Din 15.—.
- * Cclomba. Broš. Din 15.—.
- * Verne duše v vicah. Broš. Din 10, vez. Din 18.—.
- Meško: * Dve sliki. Broš. Din 20.—, vez. Din 30.—.
- Kam plovemo? Broš. Din 36.—, vez. Din 44.—.
- * Na Poljani. Broš. Din 25.—, vez. Din 38.—.
- * Listki. Broš. Din 20.—, vez. Din 28.
- * Naše življenje. Broš. Din 18.—, vez. Din 25.—.
- * Njiva. Broš. Din 4.—. (J. K.)
- * Ob tihih večerih. Broš. Din 15.—, vez. Din 24.—.
- * Povesti in slike. Broš. Din 8. (J. K.)
- * Slike. Broš. Din 20.—, vez. Din 30.
- ** Našim malim. Vez. Din 15.—.
- ** Mladini. Broš. Din 20.—, vez. Din 32.
- ** Mladim srcem. II—III. Broš. Din 12.30.
- ** Volk spokornik. Broš. Din 28.—, vez. Din 34.—.
- Milčinski: * Drobiž. Broš. Din 14.—, vez. Din 20.—.
- * Cospod Fridolin Žolna. I—III. Br. Din 26.—, vez. Din 40.—.
- * Igračke. Broš. Din 20, vez. Din 30.
- * Muhoborci. Broš. Din 20.—, vez. Din 30.—.
- ** Pravljice. Vez. Din 24.—.
- ** Tolovaj Mataj. Broš. Din 16.—, vez. Din 26.—.
- ** Zgodbe kraljeviča Marka. Vez. Din 16.—.
- Miller: * Zvonarjeva hči. Broš. Din 16.
- Moj stric in moj župnik. Broš. Din 4.—. (C. T.)

- Murnik: * Jari junaki. Broš. Din 20.—, vez. Din 30.—.
Na Bledu. Broš. Din 16.—, vez. Din 28.—.
* Znanci. Broš. Din 20.—, vez. Din 30.
Ženini naše Koprnele. Broš. Din 8.
Mukeržič: ** Mladost v džungli. Broš. Din 48.—, vez. Din 60.—.
- Nansen: V noči in ledu. Broš. Din 36.—, vez. Din 46.—.
- Nušič: Občinsko dete. Broš. Din 15.—.
- Ogrinec: * Čarovnica s starega grada. Broš. Din 6.—.
* Vojnimir ali poganstvo in krst. Broš. Din 8.—.
- Orczy: * Dušica. I—III. Broš. Din 75.—, vez. Din 114.—. (C. T.)
(C. T.)
* Za cesarja. Broš. Din 30.—, vez. Din 39.—.
- Pahor: Medvladje. Broš. Din 30.—.
- Perko: * Z naših gora. Broš. Din 26.—.
- Pirjevec: * Slovenski možje. Broš. Din 30.—, vez. Din 39.—.
- Podmilšak: ** Spisi Andrejčkovega Jože a.
I—IV. Broš po Din 5.—; VI—VIII. Broš. po Din 5.—; V. Žalost in veselje. Broš. Din 15.—.
- Pregelj: * Mlada Breda. Vez. Din 32.50.
* Božji mejniki. Broš. Din 8.10, vez. Din 15.—.
* Peter Pavel Glavar. Broš. Din 3.30.
Tolminci. Broš. Din 30.—. (J. K.)
* Otroci solnca. Broš. Din 24.—, vez. Din 32.—. (J. K.)
Štefan Golja in njegovi. Tolminske novele. Broš. Din 45.—, vez. Din 60. (J. K.)
Plebanus Joannes. Broš. Din 30.—, vez. Din 42.—.
- Prešeren: * Poezije. Broš. Din 12.—, vez. Din 28.—.
- Prus: * Straža. Vez. Din 40.—. (J. K.)
- Przerwa-Tetmayer: * Rokovnjači izpod Tatre. Broš. Din 16.—, vez. Din 28. (C. T.)
- Pugelj: Mali ljudje. Broš. Din 15.—.
Naša leta. Broš. Din 10.—, vez. Din 15.—.
- Puškin: Kapetanova hči. Broš. Din 20.—, vez. Din 30.—.
Pikova dama. Broš. Din 5.—.
- Reimmichel: ** Skrivnost najdenke. Br. Din 12.—, vez. Din 16.—. (J. K.)
- Remec: * Iz moje domovine. Broš. Din 20.—, vez. Din 26.50.
* Naši ljudje. Broš. Din 16.—.
- Reymont: * Pravica. Broš. Din 16.—.
* Tomek Baran. Broš. Din 16.—.
- Richter: Rdeča megla. Broš. Din 20.—, vez. Din 30.—.
- Ribičič: * Razvaline. Broš. Din 8.—.
- Ruskin: ** Kralj zlate reke ali Črna brata. Broš. Din 10.—.
- Sagehomme: ** Misijonar. Broš. Din 15.
Savinšek: Milica, otrok bolesti. Broš. Din 12.—.
* Izpod Golice. Broš. Din 30.—, vez. Din 42.—. (J. K.)
- Savage: * Snubitev kneza Šamila. Broš. Din 32.—, vez. Din 42.—.
- Sheehan: * Kresalo duhov. Broš. Din 24, vez. Din 40.—. (J. K.)
* Nodlag. Broš. Din 24.—, vez. Din 32.—. (J. K.)
- Sienkiewicz: * Z ognjem in mečem. Br. Din 80.—, vez. Din 94.—.
* Potop. I—II. Broš. Din 210.—, vez. Din 258.—.
* Za kruhom. Broš. Din 5.50.
* Jernač Zmagovač. Broš. Din 12.—. (J. K.)
Na polju slave. Broš. Din 28.—, vez. Din 40.—. (J. K.)
- Sills: * Smrtna past. Broš. Din 9. (C. T.)
- Ske: ** Miklova Zala. Broš. Din 6.60.
- Slapšak: ** Dedek je pravil. Vez. Din 36.—. (J. K.)
** Turki pred sv. Tilnom. Vez. Din 24. (J. K.)
- Slavec: * Zupan Žagar. Broš. Din 16.—.
* Ubogi Uštin. Broš. Din 16.—.
- Slavič: * V deželi faraonov. Broš. Din 5.50. (C. T.)
- Slemenik: * Izdajavec. Broš. Din 6.60.
* Križem sveta. Broš. Din 6.—.
- Solovjev: * Povesti o Antikristu. Broš. Din 6.—. (J. K.)
- Spillmann: ** Boj in zmaga. Vez. Din 8. (J. K.)
** Korejska brata. Broš. Din 8. (J. K.)
* Junaštvo in zvestoba. Broš. Din 48, vez. Din 64.—. (J. K.)
- Stare: * Lisjakova hči. Broš. Din 6.—, vez. Din 16.—.

- Stevenson: ** Otok zakladov. Broš. Din 7.—
- Stritar: * Sodnikovi. Broš. Din 10.—, vez. Din 20.—
- Swift: ** Guliverjeva potovanja. Vez. Din 42.—
- Šarabon: Zgodovinske anekdote. I—III. Broš. Din 36.—, vez. Din 45.—
- Šarabon-Sušnik: Vojska na Balkanu. Br. Din 40.—
- Šenoa: * Zlatarjevo zlato. Broš. Din 20.
* Zadnja kmečka vojska. Broš. Din 28, vez. Din 42.— (J. K.)
- Šmid: ** Cvetina Borograjska. Broš. Din 14.—
- ** Evstahij. Broš. Din 8.— (J. K.)
- ** Sveļa Genovefa. Broš. Din 10.—
- ** Dve povesti: Golobček, Kanarček. Broš. Din 8.—
- ** Spisi. I—III. Broš. po Din 9.—; VII—VIII. Broš. po Din 9.—; XIII do XVII. Broš. po Din 9.—
- Šorli: * Pasti in zanke. Broš. Din 8.—
* Sorodstvo v prvem členu. Broš. Din 6.60.
- ** V deželi Čirimurcev. Broš. Din 16, vez. Din 24.—
- Tagore: ** Povestice. Broš. Din 12.— (J. K.)
- Tavčar: Izbrani spisi.
* III. zv.: Otok in Struga. Tiberius Pannonicus. Kuzovci. Vita vitae meae. Janez Solnce. Broš. Din 84.—, vez. Din 100.—
* VI. zv.: Cvetje v jeseni. Visočka kronika. Broš. Din 72.—, vez. Din 86.—
- Tolstoj A.: * Knez Sereberjani. Broš. Din 45.50, vez. Din 58.—
- Tolstoj L.: Rodbinska sreča. Broš. Din 24.—, vez. Din 34.—
* Hadži Murat. Broš. Din 15.—, vez. Din 20.—
* Kazaki. Broš. Din 24.—
* Ljudske pripovedke. Broš. Din 22.
* Tri povesti. Broš. Din 12.—
Ana Karenina. I—II. Vez. Din 250.
- Tomič: * Zmaj iz Bosne. Broš. Din 24.—
- Trdina: * Izbrani spisi.
I. zv.: Bahovi Huzari in Iliri. Broš. Din 36.—, vez. Din 46.—
II. zv.: Verske bajke: Bajke in povesti o Gorjancih. Broš. Din 20.—, vez. Din 30.—
- III.—IX. zv.: Bajke in povesti o Gorjancih. Broš. po Din 20.—, vez. po Din 30.—
X. zv.: Izprehod v Belo Krajino. Br. Din 40.—, vez. Din 50.—
- Turgenjev: * Pred nevihto. Broš. Din 7.
* Prva ljubezen. Broš. Din 16.—
* Nesrečnica. Broš. Din 11.—
* Stepni kralj Lear. Broš. Din 28.—, vez. Din 40.— (J. K.)
- Twain: ** Mali klatež Tom Sawyer. Broš. Din 7.—, vez. Din 10.—
** Kraljevič in berač. Broš. Din 6.—
- Vadnjač: * O'oški postržek. Broš. Din 10.20, vez. Din 17.10.
- Vazov: * Hadži Ahil. Broš. Din 12.50.
- Verne: ** Carski sel. I—II. Broš. Din 12.60.
- Vuk: ** Zorislava. Broš. Din 6.60.
- Waal: ** Valerija. Broš. Din 24.—, vez. Din 36.—
- Wells: * Zgodba o nevidnem človeku. Broš. Din 7.— (C. T.)
- Wiseman: ** Fabijola. Broš. Din 9.—
- Wilde: * Duh v Kentervilu. Broš. Din 6.
** Pravljice. Broš. Din 18.—, vez. Din 24.—
- Zbašnik: * Boj za pravico. Broš. Din 9.
* Na krivih potih. Broš. Din 6.60.
* Pisana mati. Broš. Din 9.—
* Za srečo! Broš. Din 9.—
- Zeyer: * Tri legende o razpelu. Vez. Din 20.—
- Zorec: Zmote in konec gospodične Pavle. Broš. Din 8.—

Opomba.

Ta seznam obsega samo one knjige, večinoma leposlovne, ki so primerne za naše društvene knjižnice, in ki se še nahajajo na književnem trgu. Vendar pa moramo opozoriti na to, da niso vse knjige, ki se nahajajo v seznamu, enako primerne za vse knjižnice (n. pr. Tolstoj: Ana Karenina, ali Dostojevski: Besi, pride v poštev samo za večje knjižnice). Kadar so knjižničarji v dvomu, če je katera knjiga za njihovo knjižnico primer- na, naj se posvetujejo z ljudsko knjižni- co Prosvetne zveze v Ljubljani. Razpro- dane knjige (kot n. pr. Finžgar: Pod svo- bodnim solncem) v seznamu niso ome- njene. Dalje ta seznam razen nekaj iz-

jem ne obsega pesniških zbirk in gledaliških iger, ker za knjižnice na splošno ne prihajajo toliko v poštev. Da olajšamo knjižničarjem odgovorni, vzgojno-važni posel izposojevanja, smo tiste knjige, ki so primerne tudi za mladino, opremili s posebnimi znaki (z zvezdicami). Vendar pa naj knjižničarji v poedinih primerih sami odločijo, za koga je katera knjiga primerna; pri tem so včasih merodajne tudi posebne krajevno-kulturne prilike. Tozadevna navodila v seznamu so zgolj splošnega značaja in nikakor ne čujejo biti strogo merodajna ali celo obvezna. Slednjič opozarjamo društva na to, da dobijo pri knjigah Jugoslovanske knjigarne (označenih s kratico J. K.) 40% popust, pri knjigah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru (označenih s kratico C. T.) pa 15% popust, toda le, če naročajo knjige potom Prosvetne zveze. Družba sv. Mohorja daje društvom knjige po ceni za ude. Knjige pošiljamo društvom poštne prosto. Brez ozira na te velike ugodnosti, ki jih nudimo, pa želimo, da odslej društva naročajo vse knjige le potom Prosvetne zveze, ker le na ta način more Prosvetna

zveza imeti točen in zanesljiv vpogled v stanje in napredovanje društvenih knjižnic. Društva naj naročajo samo vezane knjige, če pa imajo lastne knjigoveze, naj to pri naročilu izrečno omenijo. Vezavo tistih knjig, ki se ne dobijo vezane, bo oskrbela društvo Prosvetna zveza (vezava za eno knjigo v velikosti Slov. večernic stane v polplatno Din 0,50, v celo platno pa Din 12.—).

Knjižničarjem!

V kratkem pošljemo vsem knjižničarjem, ki so jih društva na našo prošnjo prijavila, podrobnejša navodila glede knjižnic; društva pa, ki se naši prošnji doslej še niso odzvala, ponovno pozivamo, naj to nemudoma store. Odslej naprej bodo tudi knjižničarji na svoj naslov obvezno prejeli »Vestnik Prosvetnih zvez«, ki ima poseben oddelek, posvečen samo knjižnicam in knjižničarstvu. V njem bomo prinašali kratke članke o knjižničarstvu, naznanjali nove knjige, prinašali dopise itd. Zato naj knjižničarji smatrajo »Vestnik« tudi kot svoje glasilo.

Kino odsek

Moč filma.

Film si je utrdil tekom zadnjih 30 let sedanje stališče na svetu. Postal je mogoča sila v javnem življenju, sila, o kateri trdijo pregoreči kinoprijatelji, da je njen vpliv povzročil tolikšen prevrat, kot nekaj izum tiska. To je seveda pretirano. Gotovo pa je, da poleg drugih momentov, ki človeštvo medsebojno družijo, kakor knjiga in časopis, teater in radio, tiskana in govorjena beseda, zavzema reproducirana »živa slika« eno najvažnejših mest. Film ne rabi prevoda, ne dolgega studija, on se obrne naravnost na tvoje oko in je dostopen tudi analfabetu. Deluje torej z najmanjšimi duševnimi predpogoji in je prav radi tega najresnejši konkurent časopisju.

Časopis že bridko čuti to konkurenco in skuša film dohiteti s tem, da priobčuje

fotografične posnetke dogodkov iz javnega življenja. Tako da prav za prav reportira fotografična kamera, urednik pa poda k sliki le pojasnilno besedilo.

Na ta način igra slika v poročevalski službi današnjega dnevnega časopisja važno ulogo. Še več, ta fotografična reportaža si je osnovala lasten slikan časopis, ki ga nahajamo kot samostojne ilustrirane publikacije ali kot ilustrirane priloge dnevnemu časopisju. Ravno film je vzbudil v življenje te vrste ilustriran časopis, tisti film, ki se prav tako trudi, videti svojim prijateljem novice v slikah. Če torej taka velesila kot je časopisje dovoli te vrste koncesije, je znamenje, da se prav radi filma boji za svojo moč in gospodstvo. Čeprav časopis nadkriljuje film po svoji organizirani poročevalski službi, zamore vendar živa slika

filma napraviti na širokem polju zabave, pouka in izobrazbe mnogo večji in učinkovitejši utis.

V pičli uri si lahko ogledaš slikano vsebino zanimivega romana ali se nazorno poučiš o zadnjem čudežu moderne tehnike. Dolgotrajna, naporna potovanja raziskovalcev novih delov sveta zažive pred tvojimi očmi, kulturna in narodno-politična stremjenja ti zablješče s platna, sportne dogodke gledaš živo pred seboj. Beseda rabi drugačno duševno razpoloženje, tudi mnogo več časa in razmišljanja, da jo razumemo, kot pa živa slika. Res, da beseda stvar poglobi, slika pa le zunanji, površni utis nudi, toda tega se največ gledalcev komaj zaveda, zadovoljni so s tem, da »dejstva govore«.

Film odpira mogočno knjigo slikanih dogodkov iz celega sveta, iz življenja vseh plemen in narodov, iz znanosti in umetnosti ter najrazličnejših tehničnih ved. Nadvse je zanimiva ta knjiga in gledalcu še prihrani čas mučnega prelistavanja. Z malimi besedami izhaja. Čim manj besed, tem učinkovitejši je film. Veličasten pogled v skrivnosti in življenje narave se ti odpre: rastline rastejo pred tvojimi očmi, najbolj divje zveri ti filmska kamera približa, da lahko z zanimanjem in mirno opazuješ njih življenje. Pred teboj živi živo življenje drobna mravlja, pridna čebelica, opazuješ skok divje zveri in let ptiča do najpodrobnejših gibov mišic. Z vrto glave višine aeroplana se ti odpre veličasten prizor na oblačno morje, na polja ledenikov v visokem gorovju, gledaš ledeno puščavo v polarnih krajih, se diviš pragozdu v centralni Afriki.

Tako zbira in kopiči film z brezprimerno tehnično energijo ogromen studijski material in ga nudi strmečemu svetu.

Čprav je še mnogo kritičnih pomislekov proti ogromni filmski industriji, vendar dandanes noben resen človek ne sme več osporavati narodnovzgojnega pomena kulturnega filma, ki je neprecenljiv.

Skiopitična predavanja.

Januar.

Dobrova p. L.: Stari zakon; **Št. Vid p. Stični:** Cerkvena zgodovina, I. del; **Šmartno ob Paki:** Nova Zelandija, g. Sternad;

Smlednik: Preganjanje kristjanov v Mehiki, g. P. Zore; **Novo mesto:** Pariz, Človek v prazgodovini, g. dr. Gantar; **Franč. prosveta:** Don Kihote; **Gorje:** Čuda sveta, g. Pivk; **Uršulinke, Ljubljana:** Čuda sveta; **Šenčur p. Kranju:** Julijske Alpe, g. žpk. Piber; **Celje:** Dunajski festival, g. Pivk; **Poljane:** Preganjanje kristjanov, g. žpk. Tavčar; **Trnovo:** Dunajski festival, g. Pivk; **Kočevje:** Zoološki vrt v Londonu; **Trnovo:** Rusija, g. Šušteršič; **Homec:** Amundsenova ekspedicija na sev. tečaj, Postanek moderne ladje, g. Naglič; **Uršulinke, Ljubljana:** Vpliv slabega čtiva, Celjski grofje, g. spir. Cegnar; **»Sleme«,** Zagreb: Hochgall, g. prof. Mlakar; **Trbovlje:** Hochgall, g. prof. Mlakar; **Braslovce:** Lurd; **Uršulinke, Ljubljana:** Guvernanta, Navihani zmaj; **Klub primor. Slovencev:** Lindberg, Zrakoplovstvo, g. Pivk.

Februar.

Ptuj, gimnazija: Hročiči, Makšič in slon, Diogen v sodu, **Alica** v čudežni deželi, g. prof. Bajuk; **Maribor:** Slaba knjiga, g. p. P. Potočnik; **Kor. Bela:** Don Kihote, Kako postaneš kralj, On in ona, Guvernanta, g. žpk. Zbontar; **Šmartno ob Paki:** Martin Krpan, Dogodivščina z mišjo, Črni maček, Domači zapor, Robinson, Don Kihote, g. kpl. Strnad; **Semenišče:** Zvezde, g. kan. Nadrah; **Franč. prosveta:** Opica in čevljar, g. Laznik; **Maribor Prosvetna:** Slov. slikarstvo, g. msgr. Steska; **Uršulinke, Ljubljana:** Švica, g. prof. Mlakar; **Sv. Peter, Ljubljana:** Novi zakon, Svinjski pastir, g. kpl. Košmerlj; **Lichtenurn:** Potovanje okrog sveta, g. tajnik Zor; **Dobrova:** Zakleta ladja, Čevljar in opica, Marijin otrok; **Maribor:** Vatikan, g. p. P. Potočnik; **Škofja Loka:** Lurd; **Sv. Peter, Ljubljana:** Novi zakon, Janezek in Metka, g. kpl. Košmerlj; **Trbovlje:** Sv. Vincencij; **Sv. Peter, Ljubljana:** Papež Pij XI., g. vseuč. prof. dr. G. Rožman; **Uršulinke, Ljubljana:** Švica, g. prof. Mlakar; **Zveza služkinj:** Potovanje v Lurd; **Lichtenurn:** Planine, g. prof. Mlakar; **Ribno:** Quo vadis, g. kat. Pivk; **Sv. Peter, Ljubljana:** Papež Pij XI., g. kpl. Košmerlj; **Kor. Bela:** Boj za sev. tečaj, g. žpk. Zbontar; **Begunje pri Leseah:** Papež Pij XI.; **Celje:** Okultizem, g. vseuč. prof. dr. L. Ehrlich.

Marec.

Sv. Peter, Ljubljana: Vera, Guvernanta, g. kpl. Košmerlj; **Jesenice:** Napoleon, g. kpl. Zagar; **Franč. prosveta:** Vatikan, g. p. dr. R. Tominec; **Sv. Peter, Ljubljana:** Švica, g. prof. dr. Šarabon; **Abstinenčni krožek:** Divina Comedia; **Novo mesto:** Boj za sev. tečaj, g. prof. Potokar; **II. drž. gimnazija:** Sport, Zvezde; **Marijanišče:** Papež Pij XI., g. Kordin; **Sv. Peter, Ljubljana:** Sv. Jožef, Hrabri krojaček, g. kpl. Košmerlj; **Maribor Prosvetna:** Versailles, Paris; **Marijanišče:** Kardinal Mercier, g. Kordin; **Franč. prosveta:** Mala Terezika, g. p. dr. R. Tominec; **Maribor:** Papež Pij XI., g. p. P. Potočnik; **Št. Vid p. Stični:** Sv. Jožef; **Krka:** Kristusovo trpljenje, g. žpk. Vrhovec; **Šenčur:** Egipčovski Jožef; **Šiška:** Dunajski festival, g. kat. Pivk; **Št. Janž:** Vatikan, Kristusovo trpljenje, g. žpk. Črnilec; **Begunje:** Marija v slikah, Potovanje v Lurd; **Pišce:** Kristusovo trpljenje, g. žpk. Toplak; **Uršulinke-Ljubljana:** Amerika, g. prof. dr. Šarabon; **Škofja Loka:** Okultizem, g. spir. Šimenc; **Preska:** Papež Pij XI.; **Sv. Peter, Ljubljana:** Sinaj, Trnuljčica, g. kpl. Košmerlj.

Filmska predavanja.

Januar.

Breznica: Rin Tin Tin; **Cerknica:** Kako ljubi mati; **Kranj:** Žrtev spovedne tajnosti; **Sv. Krištof:** Ljubezen do Matere božje, Eskimi; **Lazaristi:** Napoleon; **Kranj:** Viljem Tell.

Februar.

Lichtenturn: Češkoslovaška; **Vrhnika:** Viljem Tell; **Dijaški dom:** Češkoslovaška; **II. drž. gimnazija:** Victoria Régia; **Črnomelj:** Napoleon, Šarlo igra golf; **Šiška:** Žrtev viharja; **III. drž. gimnazija:** Šarlo igra golf; **II. drž. gimnazija:** Čuda morja; **Sv. Peter, Ljubljana:** Eskimi, Gorenjska; **Dijaški dom:** Viljem Tell; **Lichtenturn:** Napoleon, Pressa; **Franč. pro-**

sveta: Biti ali ne biti, Pressa, Feliks; **Lichtenturn:** Pasteur, Modri muc, Olimpijada; **Sonj:** Češkoslovaška; **Šiška:** Napoleon; **Dijaški dom:** Šarlo igra golf; **Hrastnik:** Viljem Tell; **Vrhnika:** INRI; **Šiška:** Šarlo igra golf; **III. drž. gimnazija:** Napoleon; **Črnomelj:** Ljubezen do Matere božje, Pasteur, Šarlo igra golf; **Šiška:** Napoleonova mladost, Obleganje Toulona; **Črnomelj:** Kaljenje, Usoda; **M. Sobota:** Pustolovščine muca; **Št. Vid pri Stični:** INRI; **Šiška:** Olimpijada; **Jesenice:** Žrtev viharja; **Kranj:** Sv. oče Pij XI.; **Črnomelj:** Olimpijada; **Trbovlje:** Beneški trgovec; **Trebnje:** Napoleonova mladost, Napoleon.

Marec.

Šiška: Gorenjska; **Višnja gora:** INRI; **Tržič:** Sv. oče Pij XI.; **Mladinski dom:** Kako ljubi mati; **Šiška:** Biti ali ne biti; **Uršulinke, Ljubljana:** Pasteur, Kaljenje; **Trebnje:** Obleganje Toulona, Usoda; **Zveza kulturnih društev:** Sv. oče in Vatikan; **Šiška:** Žrtev viharja, Ljubezen do Matere božje; **Brezovica:** Napoleon, Šarlo igra golf; **Dijaški dom:** INRI; **Uršulinke v Ljubljani:** INRI; **Tržič:** INRI; **Trbovlje:** Češkoslovaška; **Dol. Logatec:** Sv. oče in Vatikan; **Jesenice:** Napoleonova mladost, Napoleon; **Črnomelj:** INRI; **Begunje:** INRI; **Senj:** Spovedna tajnost; **Vič:** Sv. oče in Vatikan; **Tržič:** Beneški trgovec; **Lichtenturn:** Napoleon, Biti ali ne biti; **Kranj:** Beneški trgovec; **Konjice:** Kako ljubi mati; **Kor. Bela:** Sv. oče in Vatikan; **Trbovlje:** Ruše; **Škofja Loka:** Sv. oče in Vatikan; **Lichtenturn:** INRI; **Čatež:** INRI, Ljubezen do Matere božje; **Naklo:** Napoleon, Obleganje Toulona, Šarlo igra golf; **Konjice:** Beneški trgovec; **Trbovlje:** Kako ljubi mati; **Domžale:** Sv. oče in Vatikan, Kako ljubi mati; **Semenišče:** Königsmark, Šarlo igra golf; **Hrušica-Jesenice:** Žrtev viharja, Usoda, Napoleonova mladost, Napoleon; **Semenišče:** INRI.

Vse gori imenovane filme je preskrbel kino odsek Prosvetne zveze.

Potovanja in izleti Prosvetne zveze

1. **Jubilejno romanje v Rim.** Letos praznuje sv. oče Pij XI. zlato mašo in sicer 22. decembra. Ob tej priliki se bo poklonilo tudi odposlanstvo Slovenije, na čelu prevzvišeni g. knezoškof dr. A. B. Jeglič in prevzvišeni knezoškof dr. A. Karlin. Ker je potovanje namenjeno le udeležbi pri zlati maši, zato je odhod iz Ljubljane 16. decembra, prihod v Rim 18. decembra, odhod iz Rima 22. decembra zvečer, prihod v Ljubljano 23. decembra zvečer. Vožnja III. razred brzovlak, hrana in stanovanje za vse dneve znaša Din 1700.

2. **Majniški izleti** so projektirani letos na Koroško in sicer s pomočjo avtobusov. Prvi tak izlet bo ob Binkoštih. Odhod iz Ljubljane z jutranjim gorenjskim vlakom do Trziča. Od Trziča preko Ljubela v Celovec in Gospesveti. Prenočišče ob Vrbskem jezeru, 20. maja z avtom na Osojsko jezero, Beljak, preko Podkorenskega sedla v Kranjsko goro in z avtom do Kranja. Odtod zveza z vlakom proti Ljubljani. Hrana, stanovanje in vožnja za osebo bo znašala 400 Din. Priglasiti se je treba do 10. maja v pisarni Prosvetne zveze.

3. **Tretje romanje na sv. Višarje** bo 3. in 4. avgusta. Posebni vlak odpelje iz Ljubljane 3. avgusta zjutraj in se vrne v Ljubljano 4. avgusta popoldan. Cena: železnica Ljubljana—Žabnica in nazaj ter vizum stane Din 75. Priglasiti se je treba do 1. julija.

4. **Skupno potovanje po Adriji** ob dalmatinski obali je nameravano od 7. do 13. avgusta, ako se bo oglasilo za vsako potovanje vsaj 40 izletnikov. Na poti obiščemo otoke, glavna mesta in se dalj časa pomudimo v Splitu, Dubrovniku in Kotorju, odkoder je name-

ravan avtomobilni izlet na Cetinje. To potovanje je namenjeno zlasti naši inteligenci, da spozna naravne lepote in krasote Dalmacije, kakor tudi umetnost Dubrovnika in šege ter običaje dalmatinskega naroda. Stroški za hrano, vožnjo in stanovanje od Sušaka do Kotora in nazaj znašajo 1400 Din. Za vsa ta potovanja je treba prijaviti Prosvetni zvezi v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 5: ime in priimek, rojstno leto, stanovanje ter vstopno postajo. Za vse izlete se plača polovico vsote, kadar se dotični prihlasi.

Na Dunaju igrajo med Velikonočnimi prazniki na trgih pred gočovimi cerkvami igre z nabožno vsebino primerno prazniku. Tako so letos na vel. soboto, Velikonoč in velikonočni ponedeljek uprizorili sledeče igre: Največja žaloigra sveta; — Žene pred grobom Odrešenikovim. — Quo vadis? — Pot v Emavs. — Reši nas vsega hudega. — Igre se vrše pred cerkvenimi vratni in so spričo naših navad nekaj posebnega.

V Čehoslovaški je izdalo prosvetno ministrstvo knjigo s pregledno statistiko stanja ljudskih knjižnic in ljudske izobrazbe v republiki sploh. Knjiga vsebuje podatke iz jubilejnega leta 1928., ki zaznamuje velik napredek, zlasti v porastu občinskih knjižnic.

Prosvetno ministrstvo je v zadnjih mesecih izvedlo revizijo vseh kulturnih filmov, ki so bili izdelani v republiki odtodno kupljeni v inozemstvu. Sedaj se isto ministrstvo bavi z načrtom, kako nabaviti vse mšolan radijske aparate za tem uspešnejše širjenje ljudske izobrazbe med narodom.

Vsebina: Fr. Neubauer: Materina ljubezen, Moj vrtec. — P. Krizostom: Mamičin najlepši dan. — Iv. Dolenc: Ob materinskem dnevu. — Vzorni sporedi. — Pevski odsek: Dopis s Kune. — V. Steska: Najstarejša slovenska pevka društva. — Glasbeni program Radia Ljubljana. — Nove publikacije. — Ljudska knjižnica: Seznam knjig. — Kino odsek: Moč filma. Skioptična predavanja. — Potovanja in izleti Prosvetne zveze.

Uprava: Pisarna Prosvetne zveze, Ljubljana, Miklošičeva c. 7. — Odgovorni urednik in izdajatelj Vinko Zor, Sv. Petra c. 80. — Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čeč.